

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНЯ

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на хора с увреждания

година XXXV

януари 2025 г.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН „КУРАЖ“

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

I. С Постановление № 328 от 30.09.2024 г. СЕ ОПРЕДЕЛЯ НОВ РАЗМЕР НА ЛИНИЯТА НА БЕДНОСТ (ЛБ) 638 лева за страната за 2025 г. (ДВ, бр. 84, от 4.10.2024 г.) Стойността ѝ ще се повиши със 112 лв. или с 21,3% в сравнение с 2024 г. Новият размер на линията на бедност ще окаже благоприятно въздействие върху уязвимите и най-нискодоходните групи от населението. С увеличаването ѝ ще нараснат обвързаните с нейната стойност социални помощи и финансова подкрепа, изплащани по реда на Закона за социално подпомагане, Закона за хората с увреждания и Закона за закрила на детето.

ПРЕЗ 2025 г. ХОРАТА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНЯ НАД 18-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ЩЕ ПОЛУЧАВАТ МЕСЕЧНАТА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА, КАКТО СЛЕДВА:

- **за хората с над 90 на сто степен на увреждането с определена чужда помощ, които получават социална пенсия за инвалидност или пенсия за военна инвалидност, или пенсия за гражданска инвалидност, или наследствена пенсия** - месечната финансова подкрепа, в размер на 57 на сто от линията на бедност, става **363,66 лв.**

- **за хората с над 90 на сто степен на увреждането с определена чужда помощ, които получават пенсия за инвалидност поради общо заболяване или поради трудова злополука или професионална болест** - месечната финансова подкрепа, в размер на 30 на сто от линията на бедност, става **191,40 лв.**

- **за хората с над 90 на сто степен на увреждането** - месечната финансова подкрепа, в размер на 25 на сто от линията на бедност, става **159,50 лв.;**

- **за хората от 71 до 90 на сто степен на увреждането** - месечната финансова подкрепа, в размер на 15 на сто от линията на бедност, става **95,70 лв.;**

- **за хората от 50 до 70,99 на сто степен на увреждането** - месечната финансова подкрепа, в размер на 7 на сто от линията на бедност, става **44,66 лв.**

Целевите помощи за покупка на лично моторно превозно средство, за преустройство на жилище и за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги също ще се повишат през 2025 г. както следва:

- **ЦЕЛЕВА ПОМОЩ ЗА ПОКУПКА НА ЛИЧНО МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО ЗА ХОРАТА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНЯ, ЧИЕТО ПРИДВИЖВАНЕ Е ЗАТРУДНЕНО**, която е до четирикратния размер от линията на бедност за 2025 г. става $4 \times 638 \text{ лв} = 2552 \text{ лв}$, ако средномесечният доход на член от семейството за последните 12 месеца е равен или по-нисък от ЛБ (за 2025 г. – 638 лв). Лицата трябва да отговарят и на следните допълнителни условия: а) имат определена от ТЕЛК (НЕЛК) над 90 на сто вид и степен

на увреждане или трайно намалена работоспособност, и б) са работещи или учащи.

- ЦЕЛЕВА ПОМОЩ ЗА ПРЕУСТРОЙСТВО НА ЖИЛИЩЕ ЗА ХОРАТА С НАД 90 НА СТО СТЕПЕН НА ТРАЙНО НАМ. РАБОТОСПОСОБНОСТ ИЛИ ВИД И СТЕПЕН НА УВРЕЖДАНЕ И ДЕЦАТА С ОПРЕДЕЛЕНИ ВИД И СТЕПЕН НА УВРЕЖДАНЕ, КОИТО СЕ ПРИДВИЖВАТ С ИНВАЛИДНА КОЛИЧКА, която е до двукратния размер от ЛБ за 2025 г. т.е 2×638 лв = 1276 лв., ако средномесечният доход на член от семейството за последните 12 месеца е равен или по-нисък от ЛБ (638 лв).

- ЦЕЛЕВА ПОМОЩ ЗА БАЛНЕОЛЕЧЕНИЕ И/ИЛИ РЕХАБИЛИТАЦИОННИ УСЛУГИ Е В РАЗМЕР ДО 80 НА СТО ОТ ЛБ И СЪОТВЕТНО ЗА 2025 г. става $0,80 \times 638 = 510,40$ лв, но не повече от действително направения разход съгласно представените документи.

Хората с над 90 на сто нам.работоспособност, децата с трайни увреждания и военноинвалидите имат право на целева помощ, която се предоставя веднъж годишно при наличие на медицинско предписание от лекар специалист за необходимостта от провеждане на балнеолечение и/или рехабилитационни услуги, съобразно конкретните им нужди. Лицата с определена потребност от чужда помощ имат право на помощта за покриване на разходите за един придружител при същите условия и размер.

II. Данъчни облекчения за хора с увреждания

От 10 януари, започна подаването на данъчни декларации за доходите на физическите лица по електронен път, в офисите на Националната агенция за приходите (НАП), по пощата с обратна разписка или в пощенските клонове. Крайният срок за деклариране на получените през 2024 година доходи, облагаеми с данък върху общата годишна данъчна основа, и ползването на данъчни облекчения за тези доходи е 30 април 2025 г.

В началото на март в Портала за електронни услуги на НАП ще е достъпна предварително попълнената декларация за облагане на доходите на физически лица. Потребителите, които имат персонален идентификационен код (ПИК) или електронен подпис, ще могат да се възползват от предварително въведената в декларациите им информация за получени от тях доходи от трудови правоотношения, граждански договори и хонорари, субсидии, изплатени на земеделски стопани, доходи от наем за имоти, чиито наематели са юридически лица, доходи от продажби в интернет с цел печалба и др.

Отстъпката от 5% от данъка за донасяне може да се ползва при деклариране по електронен път и плащане до 31 март 2025 г. включително, като размерът ѝ не може да надвишава 500 лв. общо за двата вида данъци. Условие за ползване на отстъпката и на данъчните облекчения, е лицето да няма неплатени публични задължения.

От НАП съветват данъкоплатците да използват електронните услуги на приходното ведомство, достъпни с ПИК или КЕП, за да си спестят време и посещенията в офисите на приходната агенция и пощенските станции.

Допълнителна информация за декларирането на доходите за миналата година може да бъде получена на телефоните на Информационния център на НАП: 02 9859 6801; 0700 18 700, на цена, според тарифите на съответния оператор, както и в сайта

на приходната агенция.

Също така на интернет страницата на НАП <https://nra.bg/wps/portal/nra/taxes/godishen-dan-nak-varhu-dohdite/danachni-oblekcheniya> в рубриката ДАНЪЧНИ ОБЛЕКЧЕНИЯ – Как мога да намаля размера на годишния данък върху доходите си? може да се информирате за данъчните облекчения за хората с увреждания.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. На 8 януари т.г., в Столична община се състоя среща между Председателя на СИБ г-н Георги Колев и Заместник-кмета по направление „Транспорт и градска мобилност“ г-н Илиян Павлов.

Председателят на СИБ представи организационната структура на Съюза във София и в страната и дейностите за подкрепа в областта на социалното приобщаване, с които подпомагаме нашите членове.

Обсъдиха се проблемите на хората с увреждания в столицата, свързани с архитектурната и транспортна достъпност на средата, неработещите асансьори на станциите на метрото, карти за преференциално паркиране на хора с увреждания и много други. Председателят на СИБ запозна г-н Павлов с испанския опит на проблема със злоупотребите с паркоместа за хора с увреждания, притежатели на синя карта.

Зам.-кметът представи проект на План за достъпна София, различни проекти за подобряване на достъпността в централната градска част на столицата, като спиркови острови, „автобусни“ бордюри, поставяне на табели за незрящи по светофарите и др.

Постигната бе договореност за сътрудничество. СИБ ще може да подава информация за зони или улици в града, които намира за недостъпни.

II. Министерството на труда и социалната политика (МТСП) започна кампанията за набиране на проекти за изграждане на достъпна жилищна среда. Одобрените предложения ще се финансират по Компонент 1 на Националната програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност на хора с увреждания. Документи могат да се подават до 15 май.

По програмата може да се кандидатства за осигуряване на средства за изграждане на достъпна среда до жилищата на хората с увреждания, което ще помогне за социалното им приобщаване. Всяко одобрено предложение ще бъде финансирано с до 100 000 лв., с които могат да се изградят и монтират необходимите рампи, подемни платформи и асансьори. В случаите, в които стойността на проектното предложение надхвърля размера на финансиране от МТСП, се допуска съфинансиране от кандидата, но само за дейности за осигуряване на достъпна среда.

За финансиране могат да кандидатстват собственици на еднофамилни жилищни сгради, които са с трайни увреждания и се придвижват с инвалидни колички, с постоянен или настоящ адрес в същата сграда. Проектни предложения могат да подават и сдружения на собствениците в етажната собственост в многофамилни жилищни сгради, в които има хора с трайни увреждания, придвижващи се с инвалидни колички, с постоянен или настоящ адрес в същата сграда.

През 2024 г. по Компонент 1 е осигурена достъпна среда за 73 души с трайни увреждания в 54 жилищни сгради. В тях са изградени и монтирани общо 65 съоръжения - вътрешни и външни стълбищни платформи, вертикални подемници и рампи. Общата стойност на сключените през годината договори за строително-ремонтни дейности е в размер на над 2 360 200 лв. Те са финансирани изцяло от МТСП, тъй като стойността на проектите не надвишава 100 000 лева.

Министерството на труда и социалната политика започна кампанията за набиране на проекти и по Компонент 2 „Лична мобилност“ на Националната програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност

В периода 28.01.2025 - 01.04.2025г. МТСП провежда кампания за набиране на проектни предложения по Компонент 2 „Лична мобилност“ на Националната програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност.

1. Допустимо по Компонент 2 на Програмата може да бъде проектно предложение за следните дейности:

1.1. изменение в конструкцията при приспособяване/преустройство на органите за управление на МПС;

1.2. закупуване на МПС с извършено изменение (фабрично или извън фабрично) в конструкцията (приспособяване/преустройство) на органите за управление. Финансирането не включва разходите, свързани с прехвърлянето и регистрирането на закупеното МПС;

1.3. изменение в конструкцията при монтиране на помощно съоръжение/приспособление за качване/сваляне на инвалидна количка в МПС.

1.4. обучение за придобиване на правоспособност за управление на МПС от кандидата, при липса на такава.

2. Допустими кандидати по Компонент 2 на Програмата са:

- хора с трайни увреждания с доказан дефицит на долни и/или горни крайници, въз основа на медицинска експертиза и документ за оценка на физическата годност на водач/кандидат за придобиване на свидетелство/правоспособност за управление на моторно превозно средство (МПС) от транспортните областни лекарски експертни комисии (ТОЛЕК) или от транспортната централна лекарска

експертна комисия (ТЦЛЕК).

3. Финансирането по т. 1.4 е допустимо едновременно с поне една от дейностите по т. 1.1, т. 1.2 и т. 1.3.

4. За финансиране по т. 1.3 може да кандидатства и човек с трайно увреждане с доказан дефицит на долни и горни крайници, въз основа на медицинска експертиза, който се придвижва с инвалидна количка и не е физически годен за водач на МПС.

Подробна информация за условията и документите за кандидатстване по Компонент 1 И 2 може да се намери на интернет-страницата на МТСП (www.mlsp.government.bg) в рубрика „Национална програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност“ или на следния линк: <https://www.mlsp.government.bg/natsional-na-programa-za-dostpna-zhilishchna-sreda-i-lichna-mobilnost-1>

СЪЮЗЕН ЖИВОТ

I. Председателят на Съюза на инвалидите в България г-н Георги Колев, награди с почетна грамота и плакет за личен принос в социалното приобщаване на хората с увреждания г-жа Христина Христова - бивш министър на труда и социалната политика, бивш депутат в НС и евродепутат, за създаването на нови политики, проевропейски държавни институции и

съвременно законодателство в социалната сфера, за дългогодишна дейност свързана със социалната рехабилитация и интеграция на хората с увреждания.

Председателят на СИБ изтъкна заслугите на г-жа Христова като министър на труда и социалната политика, при управлението на НДСВ като един от съставителите на Закона за интеграция на хората с увреждания и основния ѝ принос за създаването и функционирането на Агенция за хората с увреждания. Изказа благодарност за доброто сътрудничество със СИБ и оказваната подкрепа през годините за хората с

увреждания.

Срещата между ръководството на СИБ и активистина Регионалната организация „Света София“ с г-жа Христова, се състоя в офиса на СИБ на 20 януари, по повод 35 години от създаването на

Съюза на инвалидите в България.

От своя страна г-жа Христова искрено се развълнува и изказа благодарности за признанието. Тя сподели многогодишния си опит и практики в дейността като министър в подкрепа на уязвимите социални групи, включително и хората с увреждания.

Госпожа Христова подари на СИБ много красива и ценна икона „Тайната вечеря“, с пожеланието да бъдем в Съюза един голям екип, както са били апостолите на земята след възнесението на Христос.

II. На 23 януари т.г. представители на Гражданско сдружение "Браво, Пловдив!" и на Пловдивската регионална организация към Съюза на инвалидите в България отбелязаха с табелки паркоместа за хора с увреждания на ул. "Иван Вазов".

Това бе част от съвместна инициатива - призив за

толерантност към хората в неравностойно положение. Учредителят на Сдружението г-н Веско Костов, общинският съветник г-жа Яна Димитрова, председателят на Регионална организация на СИБ Пловдив г-жа Анахид Харутюнян и координаторът г-н Радослав Чемишанов поставиха табелки на част от знаците, призоваващи към

отговорно паркиране. Табелите се поставят на стълбовете за инвалидните паркоместа с апел да не се използват нерегламентирано.

В края на миналата година на среща между представители на двете организации бе обсъдена възможността за изграждане на повече паркоместа за инвалиди в Пловдив.

Оказва се, че това е един от основните проблеми, свързани с мобилността на

трудноподвижните хора и тези с увреждания. Другият е, че има много фалшиви или изтекли сини стикери, които се ползват от недобросъвестни шофьори.

На срещата бе обърнато и специално внимание на стикерите, които са за придружител, като те могат да се ползват само, когато титулярът на талона е в автомобила. Въпреки това се злоупотребява и с тях.

III. Бабинден в група "Мики Маус" Детска градина "Слънце" град Левски..

По стара българска традиция на 21 януари отбелязваме празника Бабинден и денят на родилната помощ. На този ден празнуват всички баба и акушерки, които са помогнали на много бебета да се родят. В занималнята на група „Мики Маус“ отбелязахме празника

с български обичай и вълнуващи поздрави от децата към бабите. Наши гости бяха бабите от „Дневен център за хора с увреждане“ в град Левски с председател Иваничка Андреева. Те зарадваха много децата с интересни истории за празника, с вкусни бабини лакомства и пресъздадоха обичая „Бабуване“. В ролята на баба акушерка бе г-жа Андреева. Тя разказа за старата българска традиция и заедно с децата и учителките на групата пресъздадоха обичая къпане и повиване на малко бебе, съпроводено с благословии за здраве и плодовитост.

През този ден обредността е подчинена главно на желанието да се засвидетелства

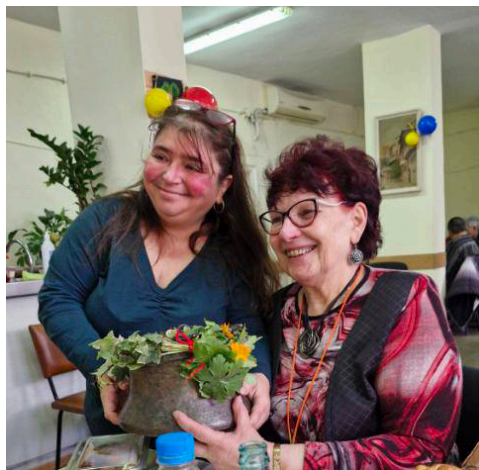

почит към възрастните жени, които са „бабували“ на родилките.

След този хубав български обичай децата зарадваха нашите гости баби и персонала на детската градина с песни и стихотворения. На финала децата подариха на скъпите ни гости букетчета за здраве. Благодарим на бабите за вкусната питка и за сладката почерпка.

Честит празник на всички баби, акушери и гинеколози! Честит празник на родилната помощ! Дарявайте усмивки на много родители, помагайте да се раждат здрави и красиви деца, защото те са нашето бъдеще, нашата подкрепа и гордост!

IV. Невероятно забавно тържество си направихме в клуба на Краков 8 за Бабинден с членовете на общинската организация на СИБ Велико Търново. Възпроизведе се раждането на дете, имахме поздравления, викторина, томбола и забавни игри. Много смях, танци и хора. Имахме и солови изпълнения. Не липсваше и почерпката.

Благодарим на всички участвали в подготовката на тържеството, без която не може. Пожелаваме на всички баби да бъдат здрави, да са активни и дълголетни.

**Величка Накова -
председател**

V. Страхотно вълнуващо тържество организирахме в Центъра за хора с увреждания в гр.Троян за Бабинден с членовете на Общинска Организация на СИБ. Поканихме акушерката г-жа Иванка Ралчевска, която е дългогодишен член на организацията и целия и трудов стаж е преминал в Общинска болница гр. Троян. Направихме ритуала както нашите баби в нашия балкански край са го правили дълги години. Г-жа Ралчевска ни благодари за поканата и ритуала, който направихме в нейна чест, пожела ни много здраве и дълголетие, и ни подари химикалки, за да продължим да пишем историята на Организацията дълги години напред. Г-жа Йонета Радоевска - председател на организацията пожела на всички настоящи и бъдещи баби, да бъдат здрави, благословени и все така активни и жизнерадостни, въпреки уврежданията, които си имат. Обещахме си следващата година отново да отбележим този ден!

VI. По повод 3 декември – Световен ден на хората с увреждания, Дружество на инвалидите „Бели брези“, район Красно село, организира тържествен концерт на 5 декември 2024 г. в Културен дом Красно село. В организацията с готовност се включиха и нашите приятели от Клуб на пенсионера и инвалида и НЧ

„Бели брези-2007“, с които ни свързва прекрасно дългогодишно сътрудничество.

Скъпи гости на нашето мило тържество бяха: г-н Георги Колев, председател на СИБ, г-жа Светла Николова, председател на Регионална организация „Св. София“, чието поделение ние сме, г-жа Дияна Жавова, зам. кмет на район Красно село, г-жа Ваня Григорова, общински съветник –

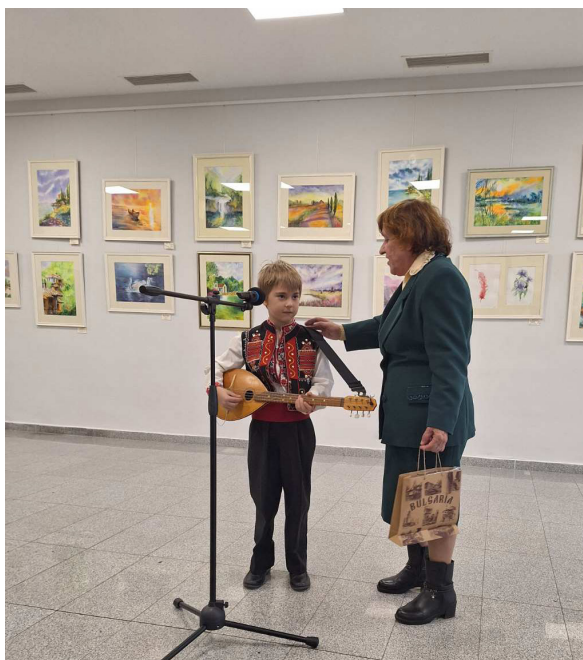
СОС, В. Пендичев, председател на Българска туристическа федерация и др. Те се обърнаха с топли думи към присъстващите и ги поздравиха по случай празничния ден.

Присъстваха повече от 150 души – членове на нашата организация.

Беше отбелязано, че целта на този ден е да бъде акцентирано върху човешките възможности, качества и достойнства на хората с увреждания, както и да се обърне внимание на институциите да полагат системни грижи съобразно потребностите на тази категория хора, за да им бъде осигурен достъп до услуги и социални контакти, а така също и до реализация в сферата на труда.

В концерта с готовност се включиха много творчески състави: Камерна вокална група „Приатели“, Женски хор при НЧ „Отец Паисий“ – Баня, Камерен състав „Възраждане“, както и индивидуални изпълнители – Магдалена Милтенова, 9-годишните Мартин и Яничка, възпитаници на певческата школа на Светла Караджова при НЧ „Надка Караджова“, а така също и нашите млади приятели от НУТИ, София.

Изпълниха се сърцата на присъстващите с вълнение и умиление, заредиха се с нова, слънчева енергия, потопени в ритмите на извечната българска народна песен, радваха се на красивите български народни носии, посмяха се от сърце на шопския хумор, бяха

запленени от младежката нестихваща и увличаща омая на прекрасните български народни танци, изпълнени от младите, грейнали в усмивки момичета и момчета от Националното училище по танцово изкуство, които за поредна година с готовност се отзоваха на нашата покана.

Нашият богат на емоции и грейнали усмивки концерт сътвори истински празник за всички присъстващи – членове на нашата организация, приятели и партньори.

ДИ „Бели брези“ при РО „Света София“

VII. Регионалната организация на СИБ в Смолян проведе голямо коледно-новогодишно тържество за деца с увреждания и техните родители. Това мероприятие се провежда вече 16 години по традиция започната от покойния Димчо Михалевски и продължена до днес от неговата

дъщеря Петя Михалевска. Всяка година тя изпълнява техните желани подаръци по списък. Имаме и други дългогодишни дарители, които осигуряват храна, плодове и лакомства за всички деца. Присъстваха около 100 деца с увреждания и 100

придружители родители.

РО на СИБ Смолян

VIII. На 20 декември 2024 г. децата с увреждания от Общинска Организация на СИБ "Заедно можем повече" в гр. Чепеларе посрещнаха дядо Коледа и бяха приятно изненадани от много подаръци, лакомства и приказките на добрия старец.

Благодарим на всички включили се за каузата да зарадваме нашите деца, за да има усмивки.

Милена Меркова-Хасан - председател